

FITXA COMPRA VERDA DE PUBLICACIONS

1. Categoria del producte

Publicacions

2. Criteris ambientals en l'edició

Tota publicació té un impacte ambiental associat, que es deriva principalment del procés d'obtenció de les matèries primeres i del de l'emalatge utilitzat, del procés d'impressió, de la gestió de l'estoc i de la distribució dels exemplars.

L'**ecoedició** és una manera innovadora de gestionar les publicacions segons principis de sostenibilitat, que consisteix a incorporar criteris ambientals i socials que minimitzin els impactes negatius que solen derivar-se d'aquesta activitat.

2.1. Especificacions tècniques

Cal tenir presents i integrar els criteris de sostenibilitat en totes les etapes del procés d'edició:

Informació relativa al **procés de producció**

- Prioritzar organitzacions amb sistema de gestió ambiental EMAS principalment, o ISO 14001.
- Altres sistemes de gestió o bones pràctiques certificades: per exemple, les bones pràctiques ambientals del Gremi d'Indústries Gràfiques de Catalunya.

En el moment del **disseny**:

- Aplicació de criteris d'ecodisseny (segons la Norma ISO 14.006 gestió ambiental del procés del disseny i desenvolupament).
- Escollir formats estàndard, o bé múltiples de formats Din A-4 o 17 x 24 cm o 21 x 21 cm, que són els formats amb què treballen les fàbriques de paper i que minimitzen el residu.
- En la mesura del que sigui possible, escollir els gramatges més baixos, ja que menys pes implica menys impacte.
- Estudiar bé el sistema d'enquadernació.
- Limitar el nombre de tintes i evitar les metal·litzades.
- Adequar el disseny al que es vol comunicar gestionant la densitat del text i de les imatges fent que impliquin el consum de recursos més baix possible.
- Escollir el tipus de coberta més adient a l'ús previst de la publicació tenint en compte la manipulació que tindrà i el temps de vida estimada.
- Fer una anàlisi de cicle de vida del producte per tal de conèixer l'impacte ambiental en cada fase del procés i poder actuar adequadament per minimitzar-lo.
- Ajustar la tirada de la publicació a la demanada real.

En el moment de la **distribució**:

- Utilitzar el mínim embalatge possible.
- Fer servir embalatges de materials reciclats o reciclables (paper/cartró, polietilè, polipropilè, etc.).
- Imprimir els productes tan a prop com es pugui del lloc de destinació.
- Estudiar la distribució per minimitzar els viatges.
- *Informació relativa als materials utilitzats*

Paper

- Prioritzar l'ús de paper reciclat, amb el procés de blanqueig sense clor (PCF).
- Si s'utilitza paper de fibra verge, fer servir paper totalment lliure de clor (TCF) i amb fibres procedents d'explotació forestal responsablement gestionada i certificada per una entitat independent.

Tintes

- Afavorir les tintes fetes amb olis vegetals, i evitar els olis minerals sempre que sigui possible.
- Evitar l'ús de tintes que continguin pigments amb metalls pesants, hidrocarburs clorats, que tinguin a la fitxa de dades de seguretat les frases R50, R51, R52, R53, R58 i R59.
- Utilitzar, si el procés ho permet, tintes amb base aquosa, per tal de reduir els solvents orgànics i minimitzar el nivell d'emissions.

Additius i altres productes químics

- Minimitzar-ne l'ús sempre que sigui possible.
- Evitar les substàncies que són prohibides o estan restringides en el Reglament europeu REACH.
- Disminuir la quantitat d'alcohol isopropílic a la solució de mullat del procés d'impressió.
- Afavorir sistemes de producció que disminueixin els consums de productes químics: planxes de trama estocàstica.

Informació relativa al **comportament ambiental del producte final**

- Calcular la motxilla ecològica que ha suposat la publicació, és a dir, quantificar el consum d'aigua, d'energia, d'altres recursos i la generació de residus.
- Quan no es disposi de tota la informació ambiental, es pot optar per fer càlculs parcials com ara la petjada climàtica (Carbon Footprint), la petjada hídrica, etc.

Informar del pes de la publicació i de la seva motxilla ecològica.

Motxilla ecològica de la publicació PARLAMENT DE L'ECOEDICIÓ 2010

Cada exemplar pesa 0,28 kg i per produir-lo s'han generat els residus i consums següents:

Total residus	0,045 kg
Total consum H2O	2,53 litres
Total consum elèctric	1,15 kWh
Total matèries primeres	0,825 Kg

El total d'emissions comptabilitzades en material i en el procés de disseny i impressió es de 0,99 Kg CO2 per unitat.

Exemple de motxilla

2.2 Gestió del residu o reciclatge

Les publicacions estan fetes majoritàriament de paper i, per tant, quan esdevenen un residu es gestionen a través del sistema de recollida selectiva de paper/cartró i la seva posterior gestió i valorització.

En el cas d'un llibre, com en el d'altres publicacions, abans de llençar-lo al contenidor blau tenim altres opcions:

- Regalar-lo a algú altre.
- Aportar-lo a iniciatives com ara el Book Crossing.
- Cedir-lo a la Xarxa de Biblioteques de Catalunya.

2.3 Bones pràctiques en l'ús

Redueix: Compra només allò que necessitis.

Compra: Selecciona proveïdors que assegurin un bon comportament ambiental.

Allarga la vida útil: Hi han productes impresos ecodissenyats que tenen més d'un ús.

Comunica als lectors el comportament ambiental de la publicació que tenen a les mans..

3. Sabies que...?

...a Espanya durant el 2009 es van retornar un 26,9% dels llibres impresos distribuïts? Aquestes taxes tan elevades de devolució empitjoren en el cas de les revistes: gairebé el 63%² dels exemplars de les revistes dels quioscos europeus no arriben a tenir cap lector.

...si definim acuradament el format del llibre en la primera etapa de disseny podem arribar a estalviar del 15 al 29% de paper?

...el preu d'1 kg de tòner de les impressores domèstiques és unes cinc-centes vegades superior al preu del quilo de la tinta de la impremta?

...per fer tintes més sostenibles que les fetes a base d'olis minerals, a més de l'oli de soja, se'n fa servir de colza, de palma o de llavors de lli?

4. Certificacions i estàndards

Àngel Blau, www.blauer-engel.de/en

Cigne Nòrdic, www.nordic-ecolabel.org

FSC Forest Stewardship Council, www.fsc.org

PEFC Programme for the Endorsement of Forest Certification, www.pefc.org

Distintiu de Garantia de Qualitat Ambiental, www.gencat.cat/mediamb

Esborrany Ecolabel paper imprès, Etiqueta Ecològica de la Unió Europea, www.eco-label.com

Altres etiquetes:

Llibres Amics dels Boscos de Greenpeace

Motxilla Ecològica

Model Ecoetiqueta Projecte GREENING BOOK

4. Webs i documents d'interès

Webs d'interès

Grup d'Ecoedició de Barcelona: www.ecoedicio.cat

Projecte LIFE+ GREENING BOOKS www.greeningbooks.eu

Projecte LIFE+ SUSTAINGRAPH www.sustaingraph.com

Guies

Els secrets de l'ecoedició. Pol·len Edicions, 2011

El futur del llibre electrònic. Pol·len Edicions, 2011

Bones pràctiques per a implementació de MTD al sector de les arts gràfiques.

BATsGraph-AIDO, 2011

Manual sobre ecoedició. Consejería de Medio Ambiente. Junta de Andalucía, 2010

1. Federación de Asociaciones Nacionales de Distribuidores Españoles.

2. European Magazine Media Association (EMMA).

Pots descarregar aquesta fitxa en format pdf a la web: www.clubemas.cat

Edita: Club EMAS

Aquesta revista ha estat dissenyada i maquetada per El Tinter i impressa per Gràfiques Ortells, dues organitzacions registrades en EMAS.

Dipòsit legal.: B-46.367-07

Imprès en paper 100% reciclat:

Col·laboradors d'aquest número

Gregori Reyes, Maria Passalacqua
Parlament de l'Ecoedició. Les persones del Parlament que han participat en aquesta fitxa han estat Marta Escamilla de LEITAT i Àngel Panyella de El Tinter SAL.
Jordi Abad (disseny i maquetació)
Manuel Reyes (disseny pòsters)

Si no vols rebre RQA, fes-nos-ho saber a l'adreça:
info@clubemas.cat

Amb el suport de

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori i Sostenibilitat

Si has de llençar aquesta revista, fes-ho al contenidor blau.